

1 לְהוּ – אמר להם אמימר, אָנָּה הוּינָא לְהוּ – אני ראיתי כלים אלו
2 דְּמַדְרֵי תִי – שהם מזויעים מבחוץ, כלומר שבעת רתיחתם פולטים
3 מדופןם החיצון את המשקים שבתוכם, וְכִיּוֹן דְּמַדְרֵי תִי – שהם מזויעים
4 וְדָא בְּלָעִי – הם בולעים את החמץ שנמצא בתוכם, וְאֶסְרִי – ודם
5 אסורים בפסח, מָאִי מַעְמָא אי אפשר להכשירים לשימוש בפסח על
6 ידי הגעלה, מפני שְׁהַתּוֹרָה הַעֲדִיחָה עַל בְּלִי חָרִס שְׁהַמְשָׁקָה הַנְּבַלַע
7 בּוּ אֵינּוּ יוֹצֵא מִדֵּי דְּפִסְגָּא שֶׁל הַכֹּלֵי לְעוֹלָם, והכלי אינו יכול להיטוּד
8 בשום אופן, שְׁהָרִי בְּכֹלֵי עֵץ וְכֹלֵי מַתְכָּת שֶׁנִּשְׁמָאוּ כְּתַבָּה הַתּוֹרָה
9 שאפשר להכשירים על ידי טבילה או הגעלה, ואילו בכלי חרס כתבָּה
10 הַתּוֹרָה (ויקרא כ"א) 'ישבר', ולא נתנה שום דרך לטהרו.

11 מַקְשָׁה הַגְּמָרָא: מָאִי שְׁנָא – במה שונה דין קוּינָא לגבי פסח מִדֵּין
12 קוּינָא לגבי יוֹן נֶסֶךְ, דְּהָרִישׁ לְהוּ מְרִימָר לְתַלְמִידֵיּוּ לְגַבֵּי יוֹן נֶסֶךְ,
13 בּוּלְחָה מָאֵי דְּקוּינָא – כל כלי חרס המצופים בעופרת שְׁרִי – מותרים
14 מפני שאינם בולעים את מה שבתוכם, ואילו לגבי פסח אסר מרימר
15 את הקוּינָא מפני שבלעו את החמץ. וְכִי תֵימָא – ואם תרצה לומר
16 שֶׁהַחִלּוּק בֵּין חֲמֵץ לִיּוֹן נֶסֶךְ הוּא שֶׁחֲמֵץ הוּא אִיסוּר דְּאִוְרֵי תָא ואילו
17 יוֹן נֶסֶךְ הוּא רַק אִיסוּר דְּרִבְנָן, ולכן החמיר מרימר לגבי חמץ והקיל
18 לגבי יוֹן נֶסֶךְ, וכי אפשר לתרץ כך, וְהָא כֹּל דְּתִקּוּן רִבְנָן בְּעִין
19 דְּאִוְרֵי תָא תִקּוּן – והרי כלל הוא, שכל מה שתיקנו חכמים עשאוּם
20 ותיקנום כדאורייתא, ואם לגבי איסור דאורייתא הכלי אסור, גם לגבי
21 איסור דרבנן יש לו להיות אסור. מתרצת הגמרא: הַחִלּוּק הוּא, שְׁזָה
22 – חֲמֵץ תִּשְׁמִישׁוּ בְּחַמֵּץ, כלומר התשמיש הרגיל בכלי המיועד
23 למאכלי חמץ הוא ברותה, ולכן נבלע החמץ בכלי והכלי אסור
24 בפסח, וְזָה – יוֹן נֶסֶךְ תִּשְׁמִישׁוּ בְּצוּזָה, ולכן לא נבלע בכלי והכלי
25 מותר.

26 הגמרא מביאה מעשה שנתבאר בו דין קנקנים של עובדי כוכבים:
27 רַבִּי עֲקִיבָא אִיקְלַע – נקלע למקום ששמו גִּינּוּקָה, בְּעוּ מִיַּנְיָה –
28 שאלוהו בני המקום, מַתְעַנֵּין לְשַׁעוֹת או אֵין מַתְעַנֵּין לְשַׁעוֹת – אדם
29 שקיבל על עצמו תענית לחצי יום, דהיינו מחצות היום ואילך, האם
30 תעניתו חלה וחייב להתענות או שתענית חלה רק ליום שלם ולא
31 לחלקו. לֹא הָוָה בְּיַדִּיה – לא היתה בידו של רבי עקיבא תשובה
32 לשאלתם. עוּד שְׁאֵלוּהוּ, קִנְקָנִים הַעֲשׂוּיִים מִחֶרֶס, שְׁל עוֹבְדֵי
33 כּוֹכְבִים, אֶסְרִין או מוּתְרִין, וגם לשאלה זו לֹא הָוָה בְּיַדִּיה – לא
34 היתה בידו תשובה. עוּד שְׁאֵלוּהוּ, בְּמָה שִׁימֵשׁ מִשָּׁה – באיזה בגדים
35 עבד משה רבינו את עבודת המשכן כֹּל שְׁבַעַת יְמֵי הַמִּלּוּאִים, שהרי
36 בגדי כהונה ודאי לא לבש, והאם היה לובש בגדים מיוחדים או את
37 בגדיו שהיה לובש תמיד. וגם לשאלה זו לֹא הָוָה בְּיַדִּיה – לא היתה

38 תשובה בידו. אָתָּא – בא רבי עקיבא ושָׁאֵל בִּי מְרַדְרָשָׁא – בבית
39 המדרש שאלות אלו, אָמְרִי – השיבו לו, הַלְּבָתָא – ההלכה היא
40 שְׁמַתְעַנֵּין לְשַׁעוֹת, כלומר שמי שקיבל על עצמו להתענות מחצות
41 היום ואילך, תעניתו חלה והוא חייב להתענות, וְאִם הַשְּׁלִים תַעֲנִיתוּ,
42 מַתְפַּלְל תַּפִּלַּת תַּעֲנִית – אומר 'עננו' בתפילתו. וְהַלְּבָתָא שְׁקִנְקָנִים
43 הַעֲשׂוּיִים מִחֶרֶס, שְׁל עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ שֶׁשָׁהוּ
44 בְּלִי מִשְׁקִין בְּתוֹכָם, מוּתְרִין מִיד וְאִינֵם צְרִיכִים שׁוּם הַכֶּשֶׁר, מפני
45 שהיין שנבלע בתוכם התייבש. וְכֵּמָה שִׁימֵשׁ מִשָּׁה בְּשַׁבַּעַת יְמֵי
46 הַמִּלּוּאִים, בְּהַלּוּק לְכָן שֶׁל פֶּשֶׁתָן, שהיה עשוי לשם כך, ולא בבגדי
47 שהיה לובש תמיד. רַב בְּהִנָּא מְתַנֵּי – שנה, שמשנה רבינו שימש
48 בשבעת ימי המילואים בְּהַלּוּק לְכָן שֶׁל פֶּשֶׁתָן שְׁאֵין בּוּ אִימְרָא –
49 שפה, כלומר שכל החלוק היה ארוג במחט אחת, ובתי הידים לא היו
50 מדובקים לחלוק בתפירה אלא ארוגים ביחד עם החלוק.

51 שנינו במשנה (לעיל כ"ט): הַתְּרַצְנִים וְהַגִּיּוֹם שְׁל עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וְכוּ'
52 אסורין ואיסורן איסור הנאה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, לחץ
53 אסורין, ובישין מותרין.

54 הגמרא מביאה ברייתא הפוסקת כחכמים, ומבארת אותה: תַּנּוּ רַבְנָן,
55 הַתְּרַצְנִים וְהַגִּיּוֹם – גרעיני וקליפות הענבים שְׁל עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים,
56 לְחֵין, אֶסְרִין, וְיִבְשִׁים, מוּתְרִים. מבררת הגמרא: הִי גִינְהוּ – מה
57 נחשב לְחֵין, וְהִי גִינְהוּ – ומה נחשב יִבְשִׁין, כלומר איזה חרצנים חגים
58 נקראים לחים ואיזה חרצנים חגים נקראים יבשים. מבארת הגמרא:
59 אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, לְחֵין הֵינּוּ, כֹּל שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ
60 מסחיטת הענבים, וְיִבְשִׁים הֵינּוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשׁ מסחיטת
61 הענבים.

62 אָמַר רַבָּה פַּר פַּר חֲנָה אָמַר רַבִּי יוֹהָנָן, בְּשַׁחַן – כאשר
63 החרצנים והוגים אֶסְרִין, דהיינו כשהם לחים (בתוך י"ב חודש),
64 אֶסְרִין אִפִּילוּ בְּהִנָּא, כדין יוֹן נֶסֶךְ שאסור בהנאה, וְכֵּשֶׁחַן מוּתְרִין,
65 מוּתְרִין אִפִּילוּ בְּאִבְלִיתָה, מפני שהיין התייבש ואין בהם יוֹן כֹּלֵל.
66 הגמרא מבארת דברים נוספים המותרים לאחר שנים עשר חודש:
67 אָמַר רַב יְבִיד, הָאִי הוּדְרָא דְּחֶמְרָא – שמרים של יוֹן דְּאֶרְמָא – של
68 גויים, בְּתַר תְּרִיסָר יְרֵחֵי שְׁתָּא שְׁרִי – לאחר שנים עשר חודש,
69 מותרים, מפני שנתייבשו מהיין שהיה בלוע בהם.

70 אָמַר רַב תְּבִיבָא בְּרִיה דְּרַבָּא, הֵנִי גוּלְפִי – אותם קנקנים של חרס,
71 של עובדי כוכבים, בְּתַר תְּרִיסָר יְרֵחֵי שְׁתָּא שְׁרִי – לאחר שנים עשר
72 חודש, מותרים, מפני שנתייבשו מהיין שהיה בלוע בהם.

73 אָמַר רַב תְּבִיבָא, הֵנִי – אותם

1 יהושע כשהיו מהלכין בדרך, אמר לו, מפני מה אסרו גבינות עובדי
 2 כוכבים. אמר לו רבי יהושע, מפני שמעמידין אותה בקיבה של
 3 נבילה. אמר לו רבי ישמעאל, והלא קיבת עולה חמורה מקיבת
 4 נבילה, ואף על פי כן אמרו שלא מועלין בה. חזר רבי יהושע ואמר
 5 לו, מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי עבודת כוכבים. אמר לו רבי
 6 ישמעאל, אם כן, למה לא אסרוה בהנאה.
 7 הגמרא דנה בפסולת של דבר האסור בהנאה, האם היא אסורה
 8 בהנאה: **אָמַר רַב אֶהְדִּיבֵי אָמַר רַב, הַמְקַדֵּשׁ אֵשָׁה בְּפָרֶשׁ – בַּגְּלָלִים**
 9 **שֶׁל שׁוֹר הַנִּסְקָל, אֵף עַל פִּי שֶׁשׁוֹר הַנִּסְקָל אֲסוּר בַּהֲנָאָה, מְקוֹדֶשֶׁת.**
 10 **וְהַמְקַדֵּשׁ אֵשָׁה בְּפָרֶשׁ – בַּגְּלָלִים שֶׁל עֲגָלֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֲסוּרִים**
 11 **בַּהֲנָאָה, אֵינָהּ מְקוֹדֶשֶׁת.** וסיבת החילוק בין שור הנסקל לעגלי עבודת
 12 כוכבים היא, **אֵיבְעִית אֵימָא סְבָרָא וְאֵיבְעִית אֵימָא קָרָא – שְׁלוּמַדִּים**
 13 **זֶה מִפְּסוּק.** מבארת הגמרא: **אֵיבְעִית אֵימָא סְבָרָא, לְגַבֵּי עֲגָלֵי עֲבוֹדַת**
 14 **כּוֹכָבִים נִיחָא לֵיהּ בְּנִפְחִיָּה – נַח לְבַעַל הָעֵגֶל בַּעֲבוּבֵי שֶׁל הָעֵגֶל כַּדִּי**
 15 **שִׁירָאָה שֶׁמֶן, וְלִכְּן חָל אִיסוּר עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים עַל הַפֶּרֶשׁ שֶׁהָרִי הוּא**
 16 **מִשְׁמִין אֶת הָעֵגֶל וְהַפֶּרֶשׁ אֲסוּר בַּהֲנָאָה, אָבֵל לְגַבֵּי שׁוֹר הַנִּסְקָל לֹא**
 17 **נִיחָא לֵיהּ בְּנִפְחִיָּה – לֹא נַח לְבַעַל הַשׁוֹר בַּעֲבוּבֵי שֶׁל הַשׁוֹר שִׁירָאָה**

18 שמן, ואין לו שום תועלת והנאה מכך, ולכן לא חל על הפרש איסור
 19 הנאה. **אֵיבְעִית אֵימָא קָרָא, בְּתֵיב הָבָא – נֹאמַר לְגַבֵּי עִיר הַנִּדְחָת,**
 20 **דְּהֵיִינוּ עִיר שְׁיוֹשְׁבֵיהּ עֲבָדוּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים (דְּבָרִים יג טז) 'לֹא יִדְבַק בְּיָדֶיךָ**
 21 **מְאוּמָה', וּמִשְׁמַע שֶׁכֵּל דְּבַר שֵׁישׁ לֹו קֶשֶׁר לְעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֲסוּר**
 22 **בַּהֲנָאָה, וְאִפִּילוּ פֶרֶשׁ עֲגָלֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, וּבְתֵיב הָתָם – וְנֹאמַר**
 23 **לְגַבֵּי שׁוֹר הַנִּסְקָל (שְׁמוֹת כֹּא כח) 'סְקוּל יִסְקָל הַשׁוֹר וְלֹא יֵאָבֵל אֶת**
 24 **בְּשָׂרוֹ', שֶׁמִּפְּסוּק זֶה לּוֹמְדִים אִיסוּר הַנָּאָה בְּשׁוֹר הַנִּסְקָל, וּמְדוּיָק**
 25 **שְׁדוּוּקָא בְּשָׂרוֹ אֲסוּר בַּהֲנָאָה, הָא – אֲבֵל פְּרִשׁוּ מוֹתְרָת בַּהֲנָאָה.**
 26 הגמרא מביאה הוכחה ממשנתינו לחילוק שאמר רב: **אָמַר רַבָּא,**
 27 **תְּרֻוּיָהּ תְּנַנְהֵי – שְׁנֵי דִינִים אֵלוּ (פֶּרֶשׁ עֲגָלֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֲסוּר**
 28 **בַּהֲנָאָה וּפֶרֶשׁ שׁוֹר הַנִּסְקָל הַמּוֹתֵר בַּהֲנָאָה) שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנַתֵּינוּ, מְדִקְאָמַר**
 29 **לֵיהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבִּי יִשְׁמַעֵאל שֶׁהֵטַעַם שֶׁחֲכָמִים אֲסָרוּ גְבִינּוֹת עוֹבְדֵי**
 30 **כּוֹכָבִים בְּאֲכִילָה הוּא מְפָנִי שְׁמַעְמִידִין אֶת הַגְּבִינּוֹת בְּקִיבַת נְבִילָה,**
 31 **וְקָא מְהַדֵּר לֵיהּ – וְהֵשִׁיב לּוֹ רַבִּי יִשְׁמַעֵאל, וְהֵלֵא קִיבַת עוֹלָה הַמּוֹרָה**
 32 **מְקִיבַת נְבִילָה, שֶׁקִיבַת עוֹלָה אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה וְקִיבַת נְבִילָה אֲסוּרָה רַק**
 33 **בְּאֲכִילָה, וְאֵף עַל פִּי כֵּן אָמְרוּ שֶׁכֵּהֵן שְׁדַעְתּוּ יָפָה גּוֹמַעַת אֶת הַחֶלֶב**
 34 **שֶׁבַתוֹךְ קִיבַת הָעוֹלָה,**